

สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด

ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

นางสาว รุ่งทิวา พันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 634 - 213 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION OPERATION IN
VOCATIONAL SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Rungtiwa Pantu

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 634 - 213 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภภาพและบัณฑิตการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา
 ในกรุงเทพมหานคร
 โดย นางสาวรุ่งทิวา พันธุ์
 ภาควิชา พลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาณี หอมสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาณี หอมสนิท)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญอุจน์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สิริ กาญจนวาสี)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รัฐทิวา พันธ : สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนอาชีวศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร (STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION OPERATION
IN VOCATIONAL SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา :
ผศ. ดร.เทพวณี หอมสนิท, 153 หน้า ISBN 974-634-213-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดใน
โรงเรียนอาชีวศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา
2 สังกัด คือ สังกัดกรมอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยส่งแบบสอบถาม
ไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน จำนวน 105 โรงเรียน ได้
รับแบบสอบถามกลับคืนมา 97 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.4 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า "ที" (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษาโดยส่วนรวม มีการดำเนินงาน
งานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดแน่นอนตลอดปี มี
คณะกรรมการดำเนินงาน มีการให้ความรู้ การจัดกิจกรรมเสริมความรู้ การบริการให้คำปรึกษา มีแผนการ
ประเมินผล โดยประเมินผลภาคเรียนละครั้ง โดยใช้การสังเกต และมีการนิเทศติดตามผลเป็นครั้งคราว
มีการสำรวจการใช้ยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งยาเสพติดที่พบ คือ บุหรี่ รองลงไปคือ แอมเฟตามีน สุรา
เฮโรอีน และกัญชา ตามลำดับ
2. ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง
ได้แก่ การขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการแก้ปัญหายาเสพติด การวิเคราะห์สาเหตุเด็กติด
ยาเสพติด แผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด และการขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน
ในการแก้ปัญหายาเสพติด
3. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา ตามสังกัด
พบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาทั้ง 2 สังกัด มีปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา มี
ปัญหาในเรื่อง การนำผลการนิเทศมาใช้ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด และในเรื่องความร่วมมือของ
บุคลากรในการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต รัฐทิวา พันธ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เทพวณี หอมสนิท
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C741342 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: STATE/PROBLEMS/OPERATION/NARCOTIC PREVENTION

RUNGTIWA PANTU : STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION OPERATION
IN VOCATIONAL SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST.
PROF. TEPWANEE S. HOMSANIT, H.S.D. 153 PP. ISBN 974-634-213-4.

The purposes of this research were to study and compare the state and problems on narcotic prevention operation among two departments of vocational schools : the public vocational schools; and the private vocational schools. The questionnaires comprised of three areas in planning, operation, and evaluation on narcotic prevention operation. The questionnaires were distributed to the administrators and teachers who were incharge of narcotic prevention in each school. Ninety-seven questionnaires, accounting for 92.4 percent, were returned. The data were then statistically analyzed to obtain percentages, means, and standard deviations. A t-test was also employed to determine the significant differences at the .05 level.

The results of the study were as follows :

1. There was narcotic prevention operation in vocational schools. There was whole year planning for narcotic prevention by the school committee. There were activities for narcotic campaign on the following areas : knowledge about narcotic; activities concerned with narcotic treatment, exhibition, and counselling. There was planning of evaluation in each term by observation. There was occasional supervision. The narcotic that were found in schools included cigarettes, amphetamines, alcohol, heroin and marihuana, respectively.
2. Problems on narcotic prevention operation were mostly found to be at the "moderate" level. These problems included guardians collaboration, analyzing of the causes on drug addiction, planning for prevention campaign and community cooperation in solving drug problems.
3. There were no statistically significant differences at the .05 level between means of the total problems of vocational schools excepts the problems of the two items on the use of supervising results on narcotic campaign, and the cooperation of school personnel for evaluation of narcotic prevention operation which the public vocational schools had more problems than private vocational schools.

ภาควิชา พลศึกษา.....

สาขาวิชา สุขศึกษา.....

ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต..... รุ่งทิwa พันธะ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ทศพรแก้ว นอมสิน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวณิช หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านอาจารย์ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาพลศึกษาที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยและให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณ คุณกรกมล เถาว์สมบัติ และอาจารย์อาไพ สวัสดิพงษ์ ที่ให้คำแนะนำและกำลังใจตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และบุคคลในครอบครัว ที่เป็นทั้งกำลังใจ กำลังใจ และเป็นทุกสิ่งของผู้วิจัย ซึ่งหาที่เปรียบไม่ได้ คุณค่าและประโยชน์อันใดที่มีในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณมารดา บิดา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2	แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	แนวคิดและแนวทางในการป้องกันยาเสพติด.....	8
	ความเป็นมาของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	8
	ผลกระทบของปัญหายาเสพติด.....	10
	ความหมายของการป้องกันยาเสพติด.....	12

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
องค์ประกอบของปัญหาเสพติด.....	13
แนวความคิดในการป้องกันยาเสพติด.....	14
แผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2535 - 2539) ระดับอุดมศึกษา.....	16
แนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา.....	20
หลักในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา.....	21
วิธีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	27
งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	36
สรุปผลการวิจัย.....	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	43
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง.....	110
ภาคผนวก.....	118
ประวัติผู้วิจัย.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามสังกัด.....49
2	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามสังกัด.....52
3	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพทั่วไปของโรงเรียน จำแนกตามสังกัด.....55
4	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามสังกัด.....58
5	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ด้านการวางแผน จำแนกตามสังกัด.....61
6	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตามสังกัด.....63
7	จำนวนและร้อยละของสภาพปัจจุบันการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดใน โรงเรียนอาชีวศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามสังกัด.....76
8	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า "ที" ของปัญหาการ ดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษาโดยส่วนรวม จำแนก ตามสังกัด.....78
9	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า "ที" ของปัญหาการ ดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา ด้านการวางแผน จำแนกตามสังกัด.....80
10	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า "ที" ของปัญหาการ ดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา ด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตามสังกัด.....82
11	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า "ที" ของปัญหาการ ดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามสังกัด.....86